

CSAK TUDNÁM, HOGYAN CSINÁLJAM!

Tanulás felsőfokon

Tanulásmódszertani önismeret

TANULÁSI STÍLUS

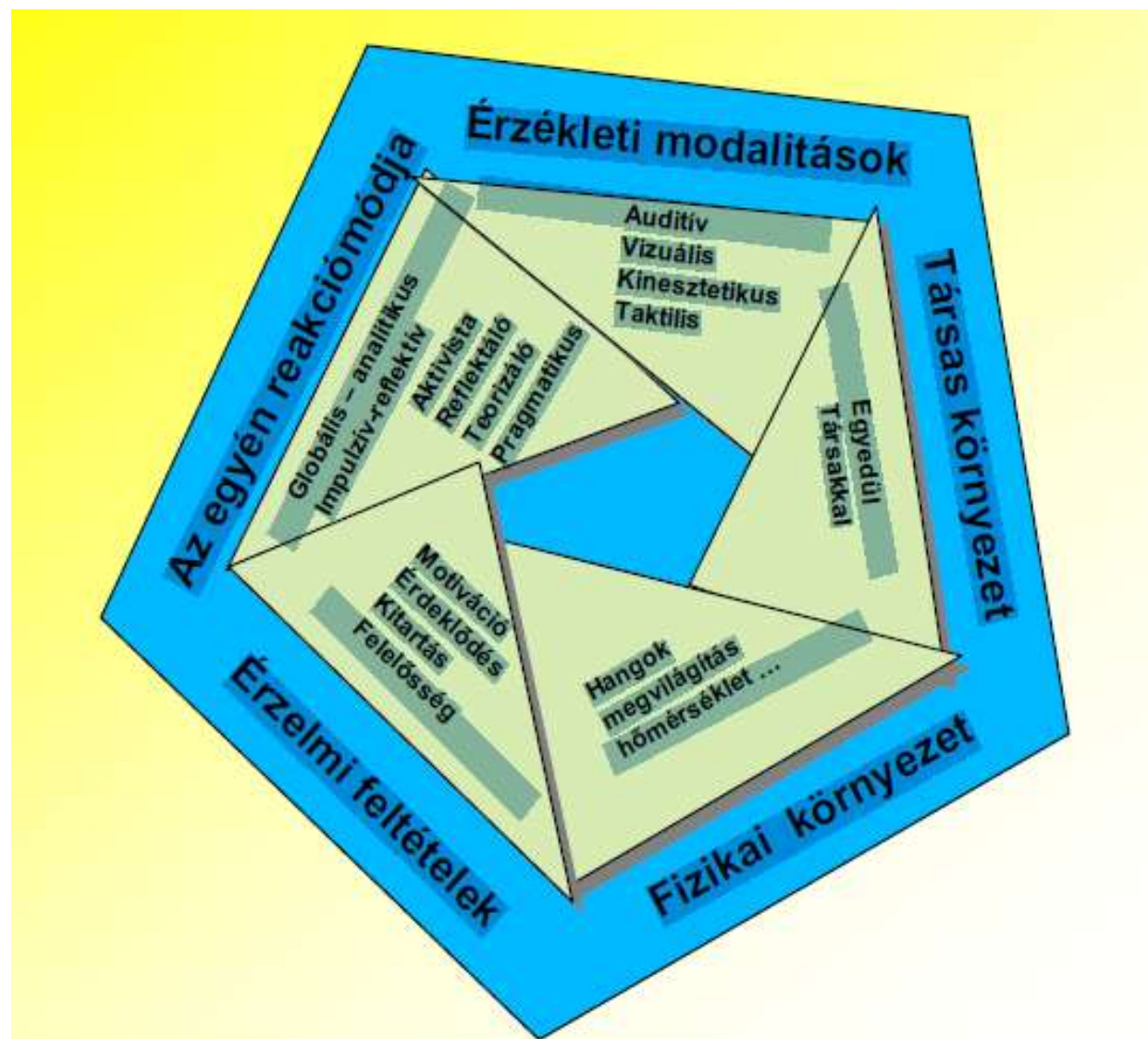
A kurzus az **EFOP-3.4.3.-16-2016-00005** azonosítószámú, „**Korszerű egyetem a modern városban: Értékközpontúság, nyitottság és befogadó szemlélet egy 21. századi felsőoktatási modellben**” című projekt támogatásával valósul meg.

Tanulási stílusok, stratégiák, technikák

- Nincs általános hatékony tanulási módszer – mindenkinek meg kell találnia saját, testre szabott módszerét
- Ehhez ismernünk kell saját tanulási stílusunkat
- Hogyan tanulok?
 - Személyiségfüggő
 - Alapképességek
 - Mit tanulok?
 - Miért tanulok?
 - Fizikai, társas tényezők

Tanulási stílusok

- Az általunk leginkább előnyben részesített
 - külső és belső tanulási feltételek, módok az
 - információ felvételére,
 - feldolgozására és
 - előhívására vonatkozóan



Tanulási stílusok

- Domináns tanulási stílus személyenként változik
- Az említett tényezők kombinációjából áll össze az egyén tanulási stílusa
- Megismeréséhez elegendő tanulási tapasztalat szükséges
 - Kérdőív segítségével
 - Megfigyelés, önmegfigyelés
- Erős és gyenge pontok – megismerésük, tudatosításuk fontos!
 - Gyenge pontok azonosítása → tanulási stratégiák kifejlesztése, amelyek segítségével a hátrányok megszüntethetők vagy lecsökkenthetők
- Saját tanulási stílus tudatosítása → saját tanulás eredményesebb

Tanulási stílus meghatározása

- Milyen módon fogadjuk be legkönnyebben az információt?
 - látás
 - hallás
 - mozgás
- Milyen feltételekre van szükségünk, amelyek segítenek az információ felvételében és elraktározásában?
 - társas
 - fizikai környezeti
 - érzelmi
- Hogyan rendszerezünk és dolgozzuk fel az információt, illetve miként hívjuk elő a tárolt információkat?

Tanulási stílusok – érzékleti módozat

Auditív típus:

- Verbális ingerek (szóbeli, beszéd, előadás)
- Önálló tanuláskor hangosan olvas
- Legkönnyebben szóbeli magyarázat alapján tanul
- Gyakran sokat beszél – hangosan gondolkodik
- Szereti a zenét – emlékszik dalszövegekre, beszélgetésekre
- Inkább megjegyzi egy ember nevét, mint hogy hogyan néz ki
- Hasznos:
 - tanulócsoporthoz tanul,
 - megbeszéli valakivel az anyagot,
 - hangosan felmondja a tanult anyagrészt
- Feltétlenül hasznos előadásra járnia

Tanulási stílusok – érzékleti módozat

Vizuális típus:

- Leggyakoribb típus
- $\frac{3}{4}$ részét megőrzi annak, amit olvasnak és látnak
- Két típus:
 - Szavak formájában dolgozza fel az információt
 - Azt őrzi meg, amit diagrammok, képek formájában látnak
- Szinte lefényképezik az olvasott, tanult anyagot (lap alján vagy közepén található a felidézett anyagrész)
- Hasznos:
 - Különösen figyel ábrákra, táblázatokra, grafikonokra
- Ajánlatos jegyzetelni az órákon, vázlatot készíteni tanuláskor
- Memorizáláskor: gondolatterkép jó módszer
- Fontos: előzetes áttekintés, utólagos ismétlés
- Hatékonyabbak a rövidebb, intenzívebb tanulási szakaszok

Tanulási stílusok – érzékleti módozat

Motoros (kinesztetikus) típus:

- A mozgás fontos szerepet játszik
- Szeretik a fizikai tevékenységeket, cselekvést igénylő feladatokat
- Összerakós feladat: inkább rögtön próbálkoznak, kitalálják hogyan, minthogy elolvassák az útmutatót
- Nem szeretnek egy helyben ülni
- Tanulás könnyen megy, ha: fel-alá járkálva olvas, mondja fel a tanultakat
- Ajánlott:
 - jegyzetelés,
 - vázlatkészítés,
 - ábrák, sémák készítése

Tanulási stílusok – érzékleti módozat

- Taktilis típus:
 - Tanulók kb. 15%-a
 - Ha tárgyasult anyagról tanulnak:
 - meg kell fogni,
 - testközelbe kell kerülni
 - Ha nem „kézzelfogható” anyag:
 - le kell írni, rajzolni,
 - be kell vonódni

Tanulási stílusok

- Mindannyian: domináns + másodlagos erősség
- Ha a fő perceptuális (érzékszervi-észlelési) erősségünk nem illik össze az előadáson / gyakorlaton alkalmazott tanítási módszerrel → tanulási nehézség, hacsak nem kompenzáljuk másodlagos erősségünkkel
- Tanulás során: célszerű minél több érzékszervünket a tanulás szolgálatába állítani – azok a tanulók tanulnak leghatékonyabban, akik egyszerre több érzékleti csatornát is alkalmaznak

Tanulási stílust meghatározó tényezők

- Milyen feltételek segítik az információ felvételét és elraktározását?
 - Milyen ...
 - társas
 - fizikai környezeti
 - érzelmi
- ... feltételek jellemzik egyéni tanulási stílusunkat?

Tanulási stílus – Társas és fizikai környezet

- Milyen külső körülmények között tud a legjobban tanulni?
- Egyedül vagy társakkal szeret tanulni?
- Igényli tutor/mentor támogatását, ellenőrzését?
- Csendben vagy zene mellett?
- Szórt megvilágítás mellett vagy irányított fény mellett?
- Hűvösebb vagy melegebb környezetben?
- Ülve, fekve, állva, járkálva?

Tanulási stílus – érzelmi feltételek

- **Motiváció, érdeklődés**

- Belsőleg motivált tanuló – nem igényli az ellenőrzést, akár visszajelzést sem
- Külsőleg motivált – szükséges, hogy tanulását felügyeljék, ellenőrizzék, számon kérjék (különben hajlamos a nem tanulásra)
- Függ attól, hogy mit tanulunk
- Motivációval szoros kapcsolatban: kitartás

- **Kitartás**

- Mennyire vagyunk kitartóak egy dolog megtanulásában / feladat elvégzésében?
- Önmegfigyelés: kitartóbban tanulunk, ha....
 - Először könnyebb feladatok elvégzésével sikerélmény
 - Először a legnehezebb feladatokat oldottuk meg sikeresen

Tanulási stílus – érzelmi feltételek

- **Felelősség**

- Milyen mértékben vállaljuk a felelősséget saját tanulásunkért
- Akinél nagyobb mértékű a felelősségvállalás:
 - Önszabályozott tanulás (tudatosan és önállóan felépített tanulási terv, folyamat)
 - Felnőttek: ez a tényező a meghatározó
 - Felsőoktatás: tanulókkal szemben elvárás a saját felelősség

Tanulási stílusok – egyén reakciómódja szerint

Tevékenyek, akkomodátorok (aktivisták):

- Konkrét, tapasztaláson alapuló tanulás
- Tettek emberei
- Impulzívak, azonnal belevágnak a dolgokba
- Kezdeményeznek a tanulás során, aktívak a foglalkozásokon
- Társas lények, figyelnek másokra, szívesen tanulnak együtt másokkal
- Nyíltak, minden új iránt lelkesednek
- Ha az újdonság izgalma megszűnik, azonnal új kihívást keresnek
- Nem szívesen tanulnak könyvből; bonyolult tananyagon nehezen rágják át magukat
- Ösztönös ráérzéssel, hirtelen megvilágosodva fedezik fel az összefüggéseket

Tanulási stílusok – egyén reakciómódja szerint

Elmélkedők, megfigyelők, asszimilátorok (reflektív stílusúak):

- Fontos a megértésre törekvés
- Szeretnek a háttérben maradni, értékelik a nyugalmat, a megalapozott döntéseket
- Alaposan megvizsgálják, elemzik az adatokat, információkat, utána alakítják ki saját álláspontjukat
- Hallgatnak másokra, szívesen beépítik mások véleményét a sajátjukba
- Távolságtartóak, toleránsak
- Szeretnek magányosan, könyvből tanulni
- Szeretik a szívós munkával megoldható feladatokat
- Erősségük: meggondoltság, alaposak, precízek
- Gyengeségük: nehezen döntenek, nem elég magabiztosak, kerülik a kockázatot

Tanulási stílusok – egyén reakciómódja szerint

Elméletiek, konvergálók (teoretizáló, absztrakt stílusú tanulók):

- Fontos szerep: logikai kapcsolatok, koncepciók, gondolkodás
- Kedvelik az analízist és szintézist
- Fontos számukra a tudományosság, szívesen alkotnak általános elméleteket
- Tudományos megismerés jellemzi őket
- A világot szívesen értelmezik szimbólumokban
- Értékelik a rendszerezett munkát, a tervszerűséget
- A problémákat lépésről lépésre, logikusan gondolják át
- Maximalisták (nem nyugszanak, míg a dolgok nem rendeződnek, nem illeszkednek egy sémába)
- Erősség: fegyelmezett magatartás, objektivitás
- Logikus felépítésű tananyagot erőfeszítés nélkül könnyen megtanulják; rendszertelen, leíró jellegű ismereteket nehezen fogadják be
- Gyengeség: érzelmeket nehezen kezelik; csak hasonló stílusú tanulókkal egy hullámhossz

Tanulási stílusok – egyén reakciómódja szerint

Gyakorlatiasak, divergálók (pragmatisták):

- Fontos: dolgok megváltoztatásának igénye
- Aktív, kísérletező módon tanulnak
- Elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazására törekszenek
- Ügyesek a tervek, feladatok kivitelezésében
- Nyitottak az új tapasztalatokra
- Gyakran megérzéseiket követik
- Gyorsan, magabiztosan reagálnak ötletekre; gyorsan, könnyen döntenek
- Tanulásban szélsőségesek – elméleti levezetésekben gyengén teljesítenek, gyakorlatias munkában kiválóak
- Nem gyakorlatias beállítottságú emberekkel szemben türelmetlenek
- Gyengeségük: egyértelmű alkalmazási lehetőség nélkül bármit elutasíthatnak
- Elmélet csak addig érdekli őket, amíg gyakorlati haszna van